

ÅNGTRYCKET

Julnumret 2017

Information från Ångbåtssällskapet Polstjärnan

NU SEGLAR VI IGEN

S/S Polstjärnan har lämnat kajen med ett gäng glada passagerare.

Med kraft och energi ser vi fram mot 2018 Vi kan med stolthet visa upp våra fartyg. Polstjärnan, Tingvalla, Norsälven och Lusten 6.

Välkomna att besöka vårt Arbetslivsmuséum och Maritima Center som är under uppbyggnad.

Adress: Lambergskajen, Karlstad

Vi kommer under våren att hålla muséet öppet tisdagar och torsdagar klockan 10.00 - 13.00

Se vidare vår hemsida.

ETT STORT TACK TILL ALLA SOM ARBETAT OCH STÖTTAT OSS UNDER 2017

VI ÖNSKAR ALLA EN GOD JUL OCH ETT GOTT NYTT ÅR

Ångbåtssällskapet Polstjärnans styrelse

Bo Wadman Larsson

Ordförande

Rapport från tubbytargänet

Efter avslutad pressning av tuber och täthetsprovning med luft/såpvatten, utfördes torsdagen 5/10 2017 styrkeprov på pannan. D.v.s. provtryckning med 45 gr. varmt vatten till 12,35 bar(ö) vilket är 30% över högsta tillåtna drifttryck. Drifttrycket för våran panna är max 9,5 bar(ö). Två inspektörer från Inspecta övervakade och kontrollerade tätheten vid tubernas genomföringar i flamugnsavlar och frontgavel.

Resultatet var positivt, alla pressningar i flamugnarna var täta! (Vid förra om-tubningen 2007 som gjordes av inköpt kompetens läckte samtliga pressningar i

flamugnarna och fick svetsas täta av den anlitate firman.)

Vid frontgaveln läckte det nu lite vid 7 tuber, varav 4 tätades genom efterpressning. 3 tuber återstår att efterpressas. Innan detta kan utföras måste en smärre modifiering av tubpressen göras. De 3 läckande tuberna kommer att åtgärdas vid provtryckningen inför uppstarten i april 2018. (Det är de oåtgärdade stagtuberna som börjat läcka något i inpressningarna. Troligen p.g.a. de spänningar och rörelser som uppstått vid arbetena i pannan.)

Nu är pannan tömd och rengjord, en lufttork är inkopplad och där råder en relativ luftfuktighet på c.a. 30%.

Nästa åtgärd är demontering och rengöring av ångsamlingsröret för ånga till huvudmaskin. Det innehåller nu en del damm och blästermaterial från tidigare pannrengöring.

Sedan är det dags att börja återmontera matarvatten/skumblåsning- ledningar, murning av eldbryggor, plocka tillbaka bärjárn och roster, montera luckramar och luckor m.m.

Tuberna förbereds noga innan monteringen.

Inpressning i panngaveln pågår.

I april 2018 kommer Inspecta och gör inre/ytte besiktning och när vi eldat upp tryck i pannan görs driftprov av panna och säkerhetsventiler. Om allt går bra så följer sedan en igångkörningsperiod där en viktig kemikaliedosering ingår. Lars-Åke Persson hjälper oss med detta.

Vi som jobbar med detta projekt känner oss nöjda med resultatet av våra mödor så här långt. Vi har också haft trevligt

tillsammans och lärt oss mycket under projektets gång. Det har tagit lång tid men resultatet blev bra och billigt! Vi har hela tiden haft stöd från styrelsen och uppmuntrats av supportrar både i och utanför sällskapet.

Tack för det, utan er hade inte detta gått att genomföra.

Tack också till er: Jens Pettersson, expert på sjöångpannor. Lars-Åke Persson, pan-

vattenkemist, Per-Anders Johansson Mjörns Ångbåtsförening

Ni har varit externa rådgivare under hela projektet och bidragit med att uppmuntra oss och gett oss förnuftiga tips och råd.

Vi hörs och ses snart igen.

Leif Hassel, Anders Linna, Rickard Andersson, Rickard Jansson

Ekonomisk rapport

Föreningens ekonomi har med marginal klarat påfrestningen med Polstjärnans pannhaveri.

Det blev inga turer med Polstjärnan under 2017 - vi har istället kunnat visa upp en nymålad Tingvalla i Inre hamn vid "Öppet skepp"-dagarna i juli och augusti. Dessa dagar var välbesökta då många besökare var sugna på både "dunket från maskin" och våfflor...

Tingvalladagarna vid Inre hamn i juli och augusti plus helgen med "Öppen-kaj" vid Lambergskajen i september har gett oss ett välbehövligt tillskott i kassan.

Tack vare ett fantastiskt arbete av Leif Hassel och hans grabbar

i maskin, har vi klarat av reparationen av pannan till en betydligt lägre kostnad än om vi hade anlitat "proffs".

Vi har tack vare detta en kassa i balans.

Inför säsongen 2018 har vi nu en Polstjärna med reparerad panna och åksugen besättning.

Dessa turer ger oss förhoppningsvis resurser att fortsätta underhålla o förbättra våra fartyg.

Med fyllda vedförråd och kolboxar ser 2018 ut att bli ett spännande sjöfaranår.

Olle Dahlström
Kassör

Tingvalla på varv i Sjötorp

Den 10/5 2017 lämnade M/S Tingvalla under kommando av Kapten Håkan Ruttgersson Lambergskajen för att dockas in på varvet i Sjötorp för arbeten med skrovet. Resan var lugn och fin i strålande väder. Framme i Sjötorp lade vi till i övre bassängen i väntan på att dockas in den 22/5 2017.

Sjötorps militärbogserare manövrerade Tingvalla galant på plats där hon stöttades med pålar efter vattentappningen.

Vi påbörjade genast med maskering och täckning inför blästringen av skrovet som Coronix utförde.

Därefter började grund- och täckmålningen ovan vattenlinjen med "Boforsgrått" som vi kallar färgen och slutligen målades nedre skrovet med bottenfärg. Propellern fick en vacker grön målning.

Efter utdockningen den 1/6 2017 förtöjde vi i nedre bassängen i väntan på att delta i Sjötorpsdagarnas evenemang Vänerns Kulturfartygs Öppna Skepp 3 - 4/6 2017 som vi blev inbjudna till av Sjötorps och Mariestads Kommuner.

Det var en trevlig upplevelse som genererade många besökare på vårt fartyg.

Efter en ännu vackrare hemresa 14/6 2017 med kapten Håkan lade Tingvalla åter till vid hemmakajen i Lambergskanalen.

Sonja Nordenskjöld

Stöttningen kontrolleras medan sista vattnet lämnar dockan.

Arbetena har påbörjats.

Tingvalla på plats i dockan.

Så här gick det med l

Inför förra julen skrev våra båtar, med redaktörens hjälp, önskelistor till tomten, över vad de hoppades på för julklapp. Här kommer några av de önskemålen som kom in till oss. Båtarna och återger här på vers sin tomt.

Polstjärnan. "Jag är Vänerns enda båt som drivs med ånga. Nu har min ångpanna gått sönder och det kostar en väldig massa pengar att laga den. Om Du kunde hitta en stor påse pengar och ge den till "gubbarna" som sköter om mig, så kanske jag snart kan tuffa fram igen på min kära sjö".

*Jag pengar till nya tuber fick
och är nu i bästa skick.
Testad med tryck jag är
och till våren det ut på böljan bär.
Ända fram till då,
behåller jag täckningen på.
Leif, Anders, Rickard och Rickard har slitit med varje
tub i min panna,
nu får ni snart åter smörja min maskin med olje-
kanna.*

Tack till er från Polstjärnan

Detaljbild av ångpannans innehåll.

Tingvalla. "Jag är ganska nöjd med tillvaron. Ligger för det mesta och tar det lugnt, efter allt slit med att släpa virke, bryta is och passa upp andra båtar i hamnen. Men visst måste jag underhållas för att inte förfalla. En påse pengar till mina "vårdare" skulle sitta fint, så att de kan hålla mig i fin form".

*I år blev det min tur att få lite glans,
det ni gjort är med briljans.
Med last till brädden för att snyggas till på plåt och varje
skarv.
bar det i maj iväg mot Sjötorps varv,
Inför detta ny och ståtlig mast jag fått.
Blästrat skrov ovan vattenlinje och sedan målad tjugig i grått.
Fick sedan visa mej i min prakt på Sjötorps hamndag
och är nu i sällan skådat slag.
Åter hem till egen hamn,
Där togs jag omhand av flera grabbars famn.
En helg med öppen båt så fin,
där fick man både se på mej och höra min maskin.
Nu har min gröna och bruna kulör
Fått en också riktig dusör.
Med nymålat namn i för och akter,
Har det för mej blivit andra takter.*

Tack till er från Tingvalla

Propellern målades grön.

Båtarnas önskelistor

Les få under det kommande året. Önskelistorna kan ses här nedan. Peter Stålhammar har intervjuat omkring av vad de tycker om resultatet.

Lusten VI. "Oj vad jag vantrivs. Har legat här på kajen i årtal och inte varit i vattnet sedan flottningen slutade på Klarälven. Längtar så mycket efter att få tuffa omkring på älven och visa karlstadsborna och en massa turister hur en riktig timmerdragare ser ut. Snälla Tomten kan Du hitta ett gäng entusiaster som kan göra mig sjöklara. Det skulle vara en underbar present till mig och inte minst till Ångbåtssällskapet, som har lagt ner mycket pengar på mig redan, bland annat till en ny motor".

*Nu har jag också många besök
Här ombord har det blivit ett riktigt roligt stök.
Betongen borta i mitt kölsvin,
är nålad och grundad under maskin.
Maskin är flyttad och står nu nära mej
som skrov jag längtar efter dej.
Här flyger gammal färg med nålning
därefter följer grund och täckande målning.
Jag har en yta på mitt skrov,
den är just nu ganska grå och grov.
Jag har dock sett en annan kulör,
som passar både min sida, akter och för.*

Tack till er från Lusten VI

Nya maskinen till Lusten VI

Norsälven I. "Jag är lilleputten i sällskapets flotta. Jag är i ganska gott skick och önskar mig inga hårda paket i form av prylar eller reparationer. Men om Du kunde ordna så att fler hade tid att använda mig skulle jag bli glad. Det är så roligt att åka omkring i älvgrenarna och kanske även någon tur ut i skärgården".

*Jag har i år gjort en och annan tur,
visade upp mej på bogserbåtsmötet med bravur.
Fick också köra ett par pass,
båda med skapligt lass.
Säsongen för mej blev något kort,
skulle upp på land för att flagnad färg få bort.
Nu på vagn jag stå,
med blott en sida
nymålad så grann och grå
men ända till vår'n får jag bida.
Snart blir det vintertäcke på,
men det får väl gå bra ändå.*

Tack till er från Norsälven

Norsälven I lyfts upp på trailern.

Öppet skepp i Inre Hamn

Med anledning av vår årligen återkommande aktivitetsvecka höll vi Öppet Skepp med M/S Tingvalla vid två tillfällen 25 - 27/7 och 15 - 17/8 2017 vid Tynäskajen i Karlstad Inre Hamn.

Efter ett bra förarbete i form av underrättade medier, upphängda affischer på stort upptagningsområde och besök av SR och NWT fick vi bra reklam och publicitet och därmed höga besökssiffror.

Vädret var utmärkt, fartygets alla vrårer

tillgängliga för besökarna och maskin startades upp kl 13 varje dag under hela evenemanget. Byssan serverade skeppsvåfflor med kaffe mm och vi sålde även souvenirer och kunde dela ut inbetalningskort för nya medlemskap.

Människor i alla åldrar strömmade till kajen, lyckliga att få närkontakt med vår 100 åring, som de på olika sett har följt i sin utveckling och som många har olika minnen av och relationer till.

Många hjärtan slog säkert ett extra slag när foten sattes på däck och det var fritt fram att gå runt på upptäcktsfärd. Höjdpunkten var att känna vibrationerna när Tingvallas maskin startades. För många blir det en oförglömlig upplevelse. Vår besättningen är glada och tacksamma att kunna erbjuda människor den närkontakten med ett K-märkt arbetsfartyg.

Sonja Nordenskjöld

Det var en jämn ström av besökare till båten.

Besättning och besökare samlade på fördäcket.

Även styrhytten fick många besök.

Öppna fartyg på Öppen Kaj

Karlstad arrangerade Kulturarvsdagarna och vår förening fick möjligheten att visa upp vår verksamhet under rubriken Maritim Historia med alla våra fartyg under arbete på öppen kaj 9 -10/9 2017.

Även denna gång annonserade vi med affischer och via media för störst möjliga publicitet och VF besökte oss på kajen för ett långt reportage.

Besökarna fick gå runt på kajen för att

titta på alla detaljer som maskiner, arbetsredskap, verkstaden och de hade tillgång till alla våra fartyg. såsom Det var bl a öppet till maskin på Polstjärnan för de som ville titta på tubbyte och på Tingvalla kunde man se på nålningsarbeten på däck som även utfördes på insidan av Lusten 6 som står på kajen under tak. Vår besättning guidade runt de som inte vågade titta på egen hand.

Även denna gång fanns skeppsvåfflor med kaffe och även varmkorv och hamburgare som byssan tillhandahöll och vi sålde souvenirer och delade ut ett antal inbetalningskort för, förhoppningsvis, nya medlemskap.

Sonja Nordenskjöld

Byssanflickorna hade flyttat ut på kajen och kunde erbjuda besökarna många godsaker.

Kajområdet innanför staketet disponeras av Ångbåtssällskapet

Flottningsbåtens Dag

På **inbjudan** av föreningen Svenska Flottningsbåtar fick vår förening möjligheten att delta i Flottningsbåtens Dag med vår Norsälven 1.

Ett stort antal flottningsbåtar från Värmland och andra län deltog och efter samlingen i Skoghalls småbåtshamn vid brandstationen gick färden med Norsälven 1 i spetsen på Skoghallsådran mot Karlstad Inre Hamn. Resan fortsatte i Klarälven och vattennivån var tillräckligt för att kunna genomföra en slussning. Det var en otroligt rolig och intressant resa med alla de olika flottningsbåtarna. Det talas om att skapa en tradition om det, vilket vi verkligen hoppas på.

Sonja Nordenskjöld

Stor konvoj flottningsbåtar på älven.

Båtarna har samlats i Skoghall.

Här har båtarna lagt till i Inre hamn.

TACK

Alla som besökt våra visningar av båtar och verksamhet.

TACK

Alla som arbetat på båtar och kajer.

TACK

Alla som ställt upp med tjänster, gåvor och glada tillrop.

TACK

Alla som läst de här sidorna och föhoppningsvis fått en god uppfattning om vår verksamhet.

TACK

Alla gamla och nya medlemmar för att ni **betalar medlemsavgiften**. (Inbetalningskort är bifogat). Du som medlem är mycket betydelsefull för oss. Ditt medlemskap gör stor skillnad för oss i vår ideella förening.

Utan insatserna från ovan nämnda entusiaster skulle vår förening ej existera.

Ångbåtssällskapet Polstjärnan

Ångbåtssällskapet Polstjärnan

Våghusgatan 6

652 21 Karlstad

Tfn: 070 233 63 88

E-post: info@polstjarnan.nu

Hemsida: www.polstjarnan.nu

Plusgiro 77 11 74-0

Bankgiro 5306-4457

Medlemsavgift 250:-/år

ÅNGTRYCKET

Ansvarig utgivare: Bo Wadman Larson

Redaktör: Bertil Haag